

GUIA ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT

MULTIPROFESSIONAL DE SALUT MENTAL

ESPECIALITAT: INFERMERIA EN SALUT MENTAL

Versió 8. Aprovat per la Comissió de Docència 21 MARÇ de 2023

CAP UNITAT DOCENT MULTIPROFESSIONAL: DR. DIEGO J. PALAO VIDAL

CAP D'INFERMERIA: Sr. ALBERT GRANERO LAZAR

TUTORS:

LÍDIA TORRENT SOLA (Infermera especialista en Salut Mental i tutora de residents)

JORGE TORRES VALLEJOS (Infermer especialista en Salut Mental i tutor de residents)

1. Introducció

La formació especialitzada dels professionals d'infermeria a l'àmbit de la salut mental té una llarga trajectòria que es va iniciar als anys setanta amb la creació de l'especialitat de psiquiatria. Aquesta especialització estava vinculada a la formació bàsica d'ajudant tècnic sanitari i el període de formació durava dos cursos acadèmics que incloïen un programa de formació teòrica i pràctiques assistencials.

Des del 1998 l'Especialitat d'Infermeria de Salut Mental ha estat vinculada a la titulació universitària de Diplomada d'Infermeria. Aquest programa segueix el model de formació pel sistema de residència, comú als programes de especialització d'altres professionals de Ciències de la Salut (metges, psicòlegs, farmacèutics, etc.)

El programa actual de l'Especialitat d'Infermeria en Salut Mental, vinculat a la formació Universitària de Diplomada i/o Grau en Infermeria, s'ha organitzat en una estructura comuna anomenada Unitat Docent Multiprofessional (UDM), on s'agrupen les tres especialitats de Salut Mental (Infermeria, Psicologia i Psiquiatria). En el cas de l'especialitat d'infermeria en salut mental, l'any 2012 la formació ha passat de tenir una durada d'un a dos anys.

El programa formatiu de l'Especialitat d'Infermeria en Salut Mental, derivat de les noves demandes de cures, dels canvis socioculturals i dels avenços científicotecnològics, té en compte la modificació del concepte de salut, entesa no com un fi en si mateixa, sinó com a part integrant del desenvolupament personal, la qual cosa obliga a un nou enfocament de l'atenció centrada en la/ incloent-hi, així mateix, conceptes de prevenció, promoció i rehabilitació de la salut.

El coneixement i la valoració dels canvis esmentats anteriorment i de les demandes dels serveis, juntament amb l'especificitat en l'atenció als problemes de salut mental i la demanda social d'atenció dels mateixos, justifica la formació d'infermeres especialistes en salut mental per afavorir la millora de la qualitat de les cures ofertes per l'equip en els diferents nivells d'atenció.

La infermera especialista en salut mental és el professional sanitari que, amb una actitud científica responsable i utilitzant els mitjans clínics i tecnològics adequats al desenvolupament de la ciència, proporciona una atenció i cura d'infermeria especialitzats en salut mental. Aquests es duen a terme en els diferents nivells d'atenció (promoció, prevenció, tractament i rehabilitació de la salut mental), tenint en compte també els factors extrínsecs que intervenen en l'aparició de les alteracions de la salut mental.

L'àmbit d'actuació de les infermeres especialistes en salut mental comprèn tant l'atenció hospitalària, en règim d'hospitalització total o parcial, com l'atenció a la comunitat a través dels centres de salut mental especialitzats, centres d'atenció primària, domicilis, institucions socials (escoles, residències, centres d'acolliment...) i/o destinats a realitzar activitats rehabilitats relacionades amb la salut. Aquesta actuació especialitzada, es desenvolupa tant als centres del Sistema Nacional de Salut com a centres privats degudament autoritzats.

2. Objectius generals i específics per a la formació

General.

Formar infermeres especialistes en salut mental que assegurin la prestació de cures a individus, famílies i grups en els diferents nivells d'atenció de salut mental, dotant-los de la qualificació necessària que els permeti donar una atenció especialitzada, així com

formar, investigar, gestionar i assumir responsabilitats en tots els àmbits del camp d'actuació.

Específics

En finalitzar el programa el/la resident haurà adquirit els coneixements, habilitats i actituds necessàries per a:

- Gestionar el cos teòric de coneixements perquè aquest li permeti aplicar a la pràctica el que s'ha après.
- Desenvolupar les competències bàsiques que permetin donar una atenció adequada i especialitzada.
- Assumir responsabilitats a tots els àmbits del camp d'actuació de la infermera especialista en salut mental.
- Aplicar les eines per donar una atenció especialitzada de qualitat a tots els dispositius de salut mental.
- Donar cures de qualitat a individus, famílies i grups als diferents nivells d'actuació de salut mental.
- Dissenyar un projecte de recerca en salut mental.

3. Durada i distribució de la formació

La durada total de l'especialitat és de dos anys.

CRONOGRAMA:

ESPECIALITAT INFERMERIA SALUT MENTAL

Any residència	Rotació	Durada en mesos	Dispositiu
R1	Hospitalització d'aguts	5 mesos	Unitat d'Hospitalització d'Aguts. CSPT
	Hospitalització de desintoxicació	1 mes	Unitat d'Hospitalització d'Aguts. CSPT
	Unitat de Rehabilitació Llarga Estada	2 mesos	Unitat de Psicogeriatria. CSPT
	Unitats especials	2 mesos	Hospital de Dia d'Adults. CSPT
	Unitats especials	1 mes	Centre d'Atenció i Seguiment a Drogodependències. CSPT

R2	Unitat de mitja estada	2 mesos	Hospitalització de Psiquiatria de Subaguts + Hospitalització Domiciliària. CSPT
	Programes de rehabilitació comunitària	2 mesos	Programa de Seguiment Individualitzat. CSPT
	Centre de Salut Mental Comunitari	5 mesos	Centre de Salut Mental. CSPT
	Programa de Salut Mental Infant Juvenil	2 mesos	Hospital de Dia Infantojuvenil. CSPT

4. Competències professionals a adquirir segons any de residència, detallant activitats assistencials i calendari de rotacions.

La formació que la Infermera Especialista en Salut Mental realitza per desenvolupar tot el seu àmbit competencial es basa en la conjugació del coneixement entre l'àmbit científic de les ciències de la salut i l'àmbit humanista de les ciències socials. El període formatiu de la Infermera Especialista en Salut Mental inclou formació pràctica a diferents dispositius assistencials (apartat 4.2), formació teòrica (apartat 6), participació en sessions bibliogràfiques i clíniques (apartat 7) i disseny d'un projecte de recerca. El desenvolupament correcte del programa formatiu permetrà que en finalitzar la residència la Infermera Especialista en Salut Mental hagi adquirit els coneixements, les habilitats, les actituds i les competències per desenvolupar les funcions que són pròpies de l'especialitat. Competències professionals generals

En finalitzar el període de formació a través dels diferents dispositius del servei, la infermera Especialista en Salut Mental estarà capacitada per desenvolupar totes aquelles funcions dins l'àmbit assistencial, docent, de gestió i investigació i, per tant, haurà d'haver desenvolupat totes les competències per a les quals ha estat formada.

4.1.1. Competències assistencials

- Utilitzar la relació terapèutica com a instrument bàsic de comunicació i relació en el marc de les cures d'infermeria de salut mental i dels principis ètics.
- Formular judicis professionals a partir de la integració de coneixements, l'anàlisi de la informació i el pensament crític.
- Valorar, diagnosticar, planificar, executar i avaluar les cures d'infermeria de salut mental adreçades a persones, famílies i grups, d'acord amb el concepte d'atenció

integral, en el marc de la promoció, la prevenció, el tractament i la rehabilitació de la salut mental al llarg del cicle vital, tenint en compte els criteris de qualitat i seguretat del pacient.

- Participar en l'elaboració del pla integral d'atenció a la salut mental de les persones, famílies o grups, aportant plans de cures específiques a l'equip de salut mental.
- Coordinar i afavorir la continuïtat entre els diferents nivells assistencials, mitjançant l'elaboració de l'informe de continuïtat de cures infermeres.
- Elaborar, aplicar i avaluar guies clíniques de cura d'infermeria de salut mental basades en l'evidència científiques i participar en la creació de guies clíniques de salut mental amb altres professionals.
- Manejar i indicar l'ús de fàrmacs i altres productes sanitaris vinculats a les cures d'infermeria en l'àmbit de salut mental, d'acord amb la legislació vigent.
- Programar i desenvolupar plans de cura d'infermeria de salut mental a l'àmbit comunitari, utilitzant la visita domiciliària com a instrument d'intervenció terapèutica.
- Coordinar les cures d'infermeria que s'ofereixin sigui quin sigui el dispositiu i nivell d'atenció a la salut mental en què es trobe, supervisant les intervencions d'altres professionals i l'ajust d'aquestes a la planificació de cures especialitzades de salut mental establertes per a cada pacient i/o situació.
- Actuar com a gestora de casos en els problemes de salut mental que requereixen continuïtat de cures, manejant la estratègia que hagi estat consensuada per l'equip de salut mental.
- Assessorar, en qualitat d'experta, professionals d'infermeria, altres professionals de la salut, així com persones i/o grups.

4.1.2. Competències docents

- Educar en matèria de salut mental persones, famílies, grups i comunitats.
- Formar en matèria de salut mental els futurs professionals i especialistes en infermeria, així com col·laborar en la formació d'altres professionals.

4.1.3. Competències investigadores

- Generar coneixement científic a l'àmbit de la salut, impulsar línies de recerca i divulgar l'evidència.
- Liderar i/o participar com a membre de l'equip investigador en projectes de recerca multidisciplinaris.
- Dissenyar un projecte de recerca enfocat a la infermeria de Salut Mental.

4.1.4. Competències de gestió

- Dirigir i/o participar en l'organització i l'administració dels serveis de salut mental.
- Participar en la determinació d'objectius i estratègies en matèria de salut mental, dins de les línies generals de la política sanitària i social del país.
- Gestionar els recursos humans disponibles per valorar, diagnosticar, planificar, executar i avaluar cures d'infermeria de salut mental adreçades a persones, famílies i grups, d'acord amb el concepte d'atenció integral, en el marc de la promoció, la prevenció, el tractament i la rehabilitació de la salut mental al llarg del cicle vital
- Els recorreguts dels professionals pels diferents dispositius de la unitat docent són imprescindibles per a la formació del resident per tal de poder conèixer les diferents realitats assistencials i organitzatives dels diferents equipaments o recursos que presten atenció a la població.

4.2. CALENDARI DE ROTACIÓ PER ANY DE RESIDÈNCIA

A continuació, s'especifiquen les unitats i els programes de salut mental pels quals la infermera resident en salut mental rotarà durant el període de formació, així com la distribució prevista durant el primer i segon any de residència.

4.2.1. Unitats i Programes de Salut Mental a la Corporació Sanitària Parc Taulí

Les rotacions de les Infermeres Residents en Salut Mental a la Corporació Sanitària Parc Taulí es realitzaran a:

- **Unitats d'atenció especialitzada**
 - Unitat d'Hospitalització de Psiquiatria d'Aguts (UHPA).
 - Unitat d'Hospitalització de Psiquiatria de Subaguts (UHPSA) + Domiciliària (HDOM).
 - Unitat de Crisi d'Adolescents (UCA).
 - Unitat d'Hospitalització de Desintoxicació (UHD).
 - Hospital de Dia de Psiquiatria d'adults (HDA)
 - Hospital de Dia de Psiquiatria d'adolescents (HDAAd).
 - Unitat d'Hospitalització Psicogeriatría.
 - Centre d'atenció i seguiment al drogodependent (CASD).
- **Unitats de Salut Mental Comunitària i programes específics comunitaris**
 - Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA).

- Programa Trastorn Mental Sever (TMS).
- Programa de Primers Episodis Psicòtics (PEP).
- Programa de Seguiment Individualitzat (PSI).
- Programa de prevenció del suïcidi i seguiment telefònic de la temptativa autolítica.
- Centre de Salut Mental Infantojuvenil (CSMIJ).
 - Programa Trastorn Mental Greu (TMG).
 - Programa de Trastorn de la Conducta Alimentària (TCA).
 - Programa de Trastorn de Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat (TDAH).
 - Programa d'Autisme.
 - Programa de prevenció del suïcidi i seguiment telefònic de la temptativa autolítica.

4.2.2. EIR 1r

Les rotacions dels residents durant el primer any són les que s'adjunten a la taula següent:

EIR Primer any		
Rotació	Dispositiu	Durada
Unitat d'Hospitalització d'Aguts	Hospitalització adults. CSPT	5 MESOS
Unitat d'Hospitalització d'Aguts	Hospitalització de desintoxicació. CSPT	1 MES
Unitat de Rehabilitació Llargada Estada	Unitat de Psicogeriatria. CSPT	2 MESOS
Unitats especials	Hospital de Dia d'Adults. CSPT	2 MESOS
Unitats especials	Centre d'Atenció i Seguiment a Drogodependències. CSPT	1 MES

Els objectius de cada rotació seran els següents:

▪ Unitat d'Hospitalització d'Aguts

a) Hospitalització d'Adults

- Conèixer l'organització de la Unitat d'Hospitalització de Psiquiatria d'Aguts (UHPA).

- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
 - Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
 - Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat al pacient en situació aguda.
 - Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.
 - Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
 - Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
 - Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinar. Establir el pla de treball conjunt.
 - Realitzar un correcte ingrés a la unitat.
 - Informar la família i explicar normativa i funcionament de la unitat.
 - Realitzar segons protocol revisió de pertinences, objectes permesos.
 - Conèixer els serveis de derivació després de l'alta hospitalària.
 - Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient adult, així com signes de descompensació.
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
 - Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
 - Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
 - Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
 - Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
 - Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
 - Realitzar una correcta contenció mecànica, així com conèixer la desescalada conductual.
 - Conèixer les cures d'infermeria al pacient en contenció mecànica.
 - Conèixer les cures d'infermeria a Teràpia Electroconvulsiva (TEC).
 - Conèixer i aplicar els principals tractaments injectables (Depots).
- b) Hospitalització de Desintoxicació**
- Conèixer l'organització de la Unitat Hospitalària de Desintoxicació (UHD).

- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat.
- Realitzar el procés d'atenció d'infermeria i els plans de cures d'infermeria en Salut Mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
- Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinari. Establir el pla de treball conjunt.
- Realitzar un correcte ingrés a la unitat i conèixer el contracte terapèutic.
- Informar la família i explicar normativa i funcionament de la unitat.
- Realitzar segons protocol revisió de pertanyies, objectes permesos.
- Conèixer els serveis de derivació després de l'alta hospitalària.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient amb patologia dual, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
- Capacitat per evitar l'alta voluntària.
- Identificar signes i símptomes d'abstinència de les diferents substàncies tòxiques.
- Acompanyar el pacient en el procés de desintoxicació.
-
- **Unitat de Rehabilitació de Llarga Estada**
 - Conèixer l'organització de la Unitat d'hospitalització de Psicogeriatria (Psicogeriatria).

- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat en el pacient infantojuvenil.
- Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
- Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinar. Establir pla de treball conjunt
- Realitzar un correcte ingrés a la unitat.
- Informar la família i explica la normativa i el funcionament de la unitat.
- Realitzar segons protocol revisió de pertanyies, objectes permessos
- Conèixer els serveis de derivació després de l'alta hospitalària
- Conèixer els canvis fisiològics del pacient geriàtric
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals al pacient geriàtric, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
- Proporcionar psicoeducació i suport adequats al context i a les necessitats expressades del pacient i/o la família
- Conèixer i aplicar les principals escales i tests neuropsicològics en el pacient geriàtric.
-

▪ **Unitats Especials**

a) Hospital de Dia d'Adults

- Conèixer l'organització de l'Hospital de Dia d'Adults (HDA).
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat al pacient adult.
- Realitzar Procés d'Atenció d'infermeria i plans de cura de Salut Mental
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
- Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinar. Establir pla de treball conjunt.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.

b) Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals. Centre d'atenció i seguiment al drogodependent (CASD)

- Conèixer l'organització del Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CASD).
- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.

- Treballar de manera cohesionada i en equip amb els diferents professionals que constitueixen l'equip multidisciplinari.
- Participar de manera activa en la realització del PTI.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
- Identificar signes i símptomes d'abstinència de les diferents substàncies tòxiques.
- Acompanyar el pacient en el procés de desintoxicació.
- Conèixer programes d'intervenció en pacient amb patologia dual.
- Conèixer les diferents intervencions davant de situació de sobredosi.

4.2.3. Conèixer el programa de reducció de danys. EIR 2n

Les rotacions dels residents durant el segon any són les que s'adjunten a la taula següent:

EIR Segon any		
Rotació	Dispositiu	Durada
Unitat de mitja estada	Hospitalització de Psiquiatria de Subaguts + Hospitalització Domiciliària. CSPT	2 MESOS
Programes de rehabilitació comunitària	Programa de Seguiment Individualitzat. CSPT	2 MESOS
Centre de Salut Mental Comunitari	Centre de Salut Mental d'Adults. CSPT	5 MESOS

Programa de Salut Mental Infant Juvenil	Hospital de Dia Infantojuvenil.	2 MESOS
---	---------------------------------	---------

Els objectius de cada rotació seran els següents:

▪ **Unitat de mitja estada**

- Conèixer l'organització de l'Hospitalització de Psiquiatria de Subaguts i Hospitalització Domiciliària (HDOM).
- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat.
- Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
- Treballar de manera cohesionada i en equip amb els diferents professionals que constitueixen l'equip multidisciplinari.
- Participar de manera activa en la realització del PTI.
- Ser capaç de dirigir i realitzar una visita de pacient amb trastorn mental al domicili o al seu entorn natural.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.

- Realitzar una valoració adequada del risc a domicili i un correcte vincle a domicili.
- Conèixer els criteris d'inclusió i exclusió del servei.
- **Programa de Rehabilitació comunitària**
 - Conèixer l'organització del Programa de Seguiment Individualitzat (PSI).
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
 - Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
 - Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat al pacient adult.
 - Realitzar Procés d'Atenció d'infermeria i plans de cura de Salut Mental
 - Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
 - Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
 - Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinar. Establir pla de treball conjunt.
 - Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals, així com signes de descompensació.
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
 - Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
 - Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
 - Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
 - Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
 - Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
 - Acompanyament a les diferents especialitats mèdiques, recursos o activitats ocupacionals.
- **Centre de Salut Mental Comunitari:**
 - Conèixer l'organització del Centre de Salut Mental (CSM).
 - Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
 - Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
 - Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.

- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
 - Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
 - Treballar de manera cohesionada i en equip amb els diferents professionals que constitueixen l'equip multidisciplinari.
 - Participar de manera activa en la realització del PTI.
 - Ser capaç de dirigir i fer una visita de pacient TMS.
 - Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals, així com signes de descompensació.
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
 - Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
 - Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
 - Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
 - Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
 - Conèixer i aplicar el protocol de Codi Risc de Suïcidi durant les trucades del protocol.
 - Conèixer i aplicar el protocol de les diferents clíniques (antipsicòtics, eutimitzants etc.) i relacionar els valors analítics amb la clínica actual.
- **Programa de Salut Mental Infantil i Juvenil: Hospital de Dia**
- Conèixer l'organització de l'Hospital de Dia d'Adolescents (HDAd).
 - Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
 - Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
 - Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat en el pacient infantojuvenil.
 - Realitzar Procés d'Atenció d'infermeria i plans de cura de Salut Mental
 - Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
 - Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
 - Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinari. Establir pla de treball conjunt.

- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient infanto-juvenil, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
- Conèixer signes i símptomes de risc del pacient amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA), PEP i amb ideació autolítica. Integrar i aplicar correctament les pautes per a pacients amb TEA, PEP i Ideació autolítica per a l'Hospital de Dia d'Adolescents (HDAd).
- Conèixer l'organització de l'Hospital de Dia d'Adolescents amb TCA (HDAd TCA).
- Conèixer signes i símptomes de risc davant del pacient amb TCA. Integrar i aplicar correctament el protocol de TCA per a l'Hospital de Dia d'Adolescents de TCA.

Rotacions optatives:

a) Unitat de Crisi Adolescent (UCA): Optativa

- Conèixer l'organització de la Unitat de Crisi d'Adolescents (UCA).
- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.
- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat en el pacient infantojuvenil.
- Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cures d'infermeria en Salut Mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.

- Treballar i tindre bona comunicació amb els diferents membres de l'equip multidisciplinar. Establir el pla de treball conjunt.
- Realitzar un correcte ingrés a la unitat.
- Informar la família i explicar normativa i funcionament de la unitat.
- Realitzar segons protocol revisió de pertinences, objectes permesos,
- Conèixer els serveis de derivació després de l'alta hospitalària.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient infanto-juvenil, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.
- Realitzar una correcta contenció mecànica, així com conèixer la desescalada conductual.
- Conèixer les cures d'infermeria al pacient en contenció mecànica.
- Integrar i aplicar correctament protocols TCA.
- Integrar i aplicar correctament pautes per a pacient amb Id. Autolítica.
- Integrar i aplicar correctament pautes per a pacients TEA.
- Integrar i aplicar correctament pautes per a pacients PEP.

b) Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil: Optativa

- Conèixer l'organització del Centre de Salut Mental Infanto-Juvenil (CSMIJ).
- Mantenir una actitud proactiva, respectuosa i conciliadora durant la rotació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgències/crisi amb un abordatge adequat.
- Tenir una correcta escolta activa i empàtica.

- Conèixer tècniques de relaxació i maneig de l'ansietat en el pacient infantojuvenil.
- Realitzar un procés d'atenció d'infermeria i plans de cura de salut mental.
- Dissenyar i participar en tallers ocupacionals, recreatius o psicoeducatius.
- Realitzar tasques de coordinació i continuïtat de cures amb altres serveis.
- Treballar de manera cohesionada i en equip amb els diferents professionals que constitueixen l'equip multidisciplinari.
- Participar de manera activa en la realització del PTI.
- Ser capaç de dirigir i fer una visita de pacient TMG.
- Saber reconèixer signes i símptomes de les principals malalties mentals del pacient infanto-juvenil, així com signes de descompensació.
- Identificar i intervenir en situacions d'urgència i/o emergència amb un abordatge adequat (contenció, descompensació, risc autolític).
- Realitzar educació sanitària respecte a la malaltia mental i el tractament (psicoeducació).
- Poder donar resposta amb el nostre rol autònom als diferents dubtes que puguin sorgir respecte del procés de malaltia.
- Realitzar de manera adequada les diferents tècniques infermeres.
- Realitzar una bona activació conductual, així com estructurar horaris/rutines i plans de futur adequats.
- Establir una relació terapèutica correcta i d'ajuda amb el pacient i la família/cuidadors principals.

4.3. Nivells de supervisió i autonomia

El resident desenvoluparà de forma programada i tutelada les activitats previstes al programa formatiu de l'Especialitat d'Infermeria de Salut Mental, assumint de forma progressiva responsabilitats, amb un nivell decreixent de supervisió a mesura que avanci en l'adquisició de les competències previstes al programa, fins a assolir, en concloure el programa formatiu el grau inherent a l'exercici autònom.

El tutor és el responsable de tot el procés d'ensenyament i aprenentatge, per la qual cosa haurà de mantenir un contacte continu i estructurat en tots els dispositius de la unitat docent on el resident desenvolupi la seva activitat.

El nivell de responsabilitat del resident i, consegüentment la supervisió dels professionals dels dispositius de la unitat docent, es realitza a tres nivells diferents:

- Nivell 1: El resident realitza els procediments sense necessitat expressa d'autorització directa. El resident executa i posteriorment informa.
- Nivell 2: El resident realitza els procediments sota la supervisió del tutor/professional responsable. El resident té un coneixement extens, però no aconsegueix prou experiència per realitzar una tècnica o un tractament complet de forma independent.
- Nivell 3: Els procediments són realitzats pel personal sanitari del centre i que són assistits en la seva execució pel resident.

5. Distribució jornada laboral

La Infermera Resident Especialista en Salut Mental durant el període de formació realitzarà una jornada completa, seguint en funció de la Unitat els horaris següents:

- **De dilluns a divendres, amb festa els caps de setmana i els festius intersetmanals vigents a la localitat)**
 - Unitat d'Hospitalització de Psiquiatria d'Aguts (UHPA).
 - Unitat d'Hospitalització de Psiquiatria de subaguts i Domiciliària (HDOM).
 - Unitat de Crisi d'Adolescents (UCA).
 - Unitat d'Hospitalització de Desintoxicació (UHD).
 - Unitat d'Hospitalització Psicogeriatría.
- **De dilluns a divendres, amb festa els caps de setmana i els festius intersetmanals vigents a la localitat) en jornada partida de matí/tarda:**
 - Hospital de Dia de Psiquiatria d'adults (HDA)
 - Hospital de Dia de Psiquiatria d'adolescents (HDAAd).
 - Centre d'atenció i seguiment al drogodependent (CASD).
 - Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA).
 - Centre de Salut Mental Infantojuvenil (CSMIJ).
 - Programa de Seguiment Individualitzat (PSI).

6. Guàrdies de l'especialitat

Segons el BOE-A-2011-9081 pel qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria de Salut Mental, s'aconsella la realització de dos o tres guàrdies mensuals.

7. Activitats formatives

Durant el període formatiu la infermera resident a l'especialitat de salut mental participa en les activitats següents.

- **Pla Transversal Comú** que es realitza de manera conjunta i transversal per als residents de la Corporació Sanitària Parc Taulí.

El Pla de Formació Comú (PFC) ha estat dissenyat per la Comissió de Docència per millorar i complementar les competències professionals transversals definides als programes de Formació Sanitària Especialitzada, que es durà a terme durant els dos anys de residència.

R1:

Corporació Sanitària Parc Taulí: Estructura i organització.

Sistema informàtic, història clínica i recepta electrònica.

Formació institucional COVID19.

Atenció inicial al pacient a urgències: una visió integradora.

Prevenió de riscos laborals, manual d'autoprotecció.

Curs de seguretat del pacient.

Curs del maneig del dolor agut intrahospitalari.

Curs de comunicació i salut I.

Curs ressuscitació cardiopulmonar bàsica.

R2

Curs de comunicació i salut II.

Curs de recerca i innovació per a residents.

Curs de ressuscitació cardiopulmonar avançada.

Veure document “Pla de Formació Comú” al següent enllaç <http://www.tauli.cat/tauli/docencia/docencia-de-postgrau/ser-resident-al-parc-tauli>.

- **Pla Transversal Troncal**, Programa curs MEF/PEF/Infermeria en Salut Mental que s'imparteix de manera conjunta i transversal amb altres residents de l'Especialitat de Salut Mental (MIR, PIR, EIR) de la comunitat autònoma. De setembre a juny amb una freqüència setmanal i obligatorietat d'assistència al 80% de les classes mínim. La càrrega docent és de 108 hores, més de 2 hores de la sessió inaugural i la clausura. El programa s'organitza en sessions de 3 hores de durada a la tarda distribuïdes en un període de 9 mesos.
- Sessions formatives realitzades per diferents professionals de l'equip de salut mental de CSPT els dilluns i els divendres d'octubre a juny de manera presencial o virtual.
- Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental.
- Congrés Nacional d'Infermeria de Salut Mental.
- **Jornades Inaugurals de l'Especialitat d'Infermeria de Salut Mental**: Organitzada per la Comissió Plenària de Tutors de l'Especialitat de Catalunya formada per representants tutors i tutores de les diferents unitats docents de la nostra comunitat autònoma. Es proporciona formació per mitjà de tallers i sessions amb experts en matèria de salut mental. Es fa al mes de juny, a Barcelona, la durada és de 2-3 dies i l'assistència és obligatòria.

8. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques

Al servei de Salut Mental de la Corporació Sanitària i Universitària Parc Taulí es realitzen dues sessions multidisciplinàries setmanals, una sessió clínica i una sessió bibliogràfica, en les quals participen com a ponents professionals de les diferents disciplines.

Els residents a Salut Mental participaran en almenys 20 sessions clíniques de l'equip de salut mental.

SESSIONS CLÍNIQUES D'INFERMERIA

Al servei de Salut Mental de la Corporació Sanitària Parc Taulí es realitzen sessions d'infermeria, clíniques i bibliogràfiques, en les quals participen com a ponents les infermeres del mateix servei. Les sessions es plantegen distribuïdes en els dos semestres i són els mateixos professionals del Centre de Salut Mental de Parc Taulí els que, des de la seva pròpia experiència, donen a conèixer a la resta de professionals els casos clínics, les revisions bibliogràfiques realitzades, les iniciatives, els projectes, els programes, les activitats i els tractaments que s'estan desenvolupant i que integren l'assistència, la docència, la investigació i la gestió.

Els residents d'infermeria a Salut Mental:

- Hi participaran, almenys, 20 sessions clíniques d'infermeria.
- Presentaran almenys 6 sessions clíniques d'infermeria.

9. Oferta d'activitats de recerca per a la participació pels residents

LÍNIES D'INVESTIGACIÓ DEL SERVEI DE SALUT MENTAL DE LA CORPORACIÓ SANITÀRIA PARC TAULÍ

Al llarg del període formatiu, el resident podrà vincular-se a alguna de les línies de recerca en actiu del Servei de Salut Mental, augmentant-ne el grau de responsabilitat de forma creixent. El tutor garantirà que el seu aprenentatge en l'àmbit de la recerca sigui adequadament dirigit i supervisat per experts en el tema.

Actualment, al Servei de Salut Mental de la Corporació Sanitària Parc Taulí hi ha tres línies de recerca multidisciplinària en actiu:

- Esquizofrènia.
- Trastorns afectius i diferències de gènere.
- Epidemiologia i factors de risc (conjuntament amb l'Observatori de Salut Mental de Catalunya).

Aquestes tres línies s'articulen amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), arran del conveni signat amb la Universitat esmentada i pel qual la Corporació Sanitària Parc Taulí és Unitat Docent de la UAB.

BEQUES CIR CORPORACIÓ SANITÀRIA PARC TAULÍ

Són beques de caràcter anual i convocatòria oberta a tots els professionals de la Corporació Sanitària Parc Taulí.

SERVEIS DE L'OFICINA D'INVESTIGACIÓ DE LA FUNDACIÓ PARC TAULÍ

A la Fundació Parc Taulí hi ha l'oficina de recerca que presta els serveis següents als professionals de la Corporació:

- Assessorament metodològic.
- Suport en el disseny de projectes.
- Estadística.
- Informació de convocatòries.
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot allò referent a tasques de recerca.
- Habilita i gestiona els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la investigació.
- Assistència, com a oient, a les sessions del Comitè Ètic de Recerca Clínica.